

**Noves prestacions i serveis vinculats
a la Targeta Rosa**

1. Antecedents

El ***Programa Municipal per a la Gent Gran 2006-2010***, presentat al Plenari Municipal de 24 de març de 2006, assenyala que les persones grans conformen un dels col·lectius més nombrosos, dinàmics, heterogenis i presents en les relacions veïnals i comunitàries de la ciutat, i que la gent gran de Barcelona es configura com a un dels components rellevants de l'extraordinària riquesa humana i social de la nostra ciutat. Són, de forma majoritària, persones actives, autònomes i amb un gran potencial d'implicació en les dinàmiques ciutadanes. Com a col·lectiu, estan jugant una diversitat de papers bàsics en les relacions de cura, suport, afecte i educació intergeneracional. També entre la gent gran es desencadenen riscos i situacions de desigualtat i exclusió social, derivades d'una multiplicitat de factors, on la dependència, la solitud i la vulnerabilitat econòmica tenen un pes molt important.

En el mateix Programa, es destacava que l'*Organització Mundial de la Salut* (OMS) proposa el model de *l'envelliment actiu*, entès com a procés d'optimització de les oportunitats de participació, salut, benestar i seguretat de totes les persones a mesura que avança el cicle de vida. Així doncs, enfront d'una concepció segons la qual envellir implica passivitat i dependència, el nou paradigma posa l'accent en l'autonomia, els drets socials i la vinculació relacional de la gent gran. La *II Assemblea Mundial de l'Envelliment*, celebrada a Madrid l'any 2002, va debatre i aprovar el Pla d'Acció Internacional sobre la base de tres eixos:

- les persones grans i un desenvolupament humà orientat a un exercici socialment compromès, actiu i responsable de la ciutadania
- les persones grans i el foment de la salut i el benestar material i emocional com a requisit clau de qualitat de vida en situacions de dependència
- les persones grans i la creació d'entorns físics, comunitaris i socials que garanteixin una vida quotidiana digna i segura

La ciutat de Barcelona, per mitjà del *Programa Municipal per a la Gent Gran 2006-2010*, refermava la seva voluntat de situar-se en el marc de referència socialment avançat definit per l'OMS i la Unió Europea i expressava també el seu compromís amb l'impuls i el desplegament dels nous drets socials de ciutadania,

tan rellevants per a la gent gran, reconeguts en els nous marcs normatius aprovats pels Parlaments de l'estat espanyol i de Catalunya en matèria de suport a l'autonomia i de serveis socials. Així, les polítiques públiques que han configurat el full de ruta envers la ciutadania gran de Barcelona en aquesta primera dècada del segle XXI s'estructuren en quatre grans línies estratègiques:

1. Impulsar la implicació i el protagonisme actiu de les persones grans en tots els àmbits de la vida ciutadana, articulant espais de participació territorials, temàtics i de ciutat, i també a través del suport i l'enfortiment del moviment associatiu i de la xarxa d'entitats de la gent gran.

2. Enfortir i millorar els espais propis de dinamització i promoció social de la gent gran, impulsar les dinàmiques i les relacions intergeneracionals, i afavorir la vinculació de les persones grans al conjunt de projectes de desenvolupament comunitari de la ciutat.

3. Potenciar i articular el conjunt de serveis de proximitat i d'atenció domiciliària, com a base de suport a una vida quotidiana amb els graus més alts de qualitat i d'autonomia possibles en l'entorn habitual, tant per a la gent gran com per a les persones cuidadores.

4. Ampliar i millorar, sota criteris d'equilibri territorial, la xarxa de serveis i equipaments d'atenció a les persones grans fràgils, en risc o situació d'exclusió, per tal de facilitar un envelliment digne per a tothom, en un entorn acollidor i inclusiu.

L'Ajuntament de Barcelona emmarca aquestes quatre línies de treball en un projecte global de ciutat inclusiva i solidària, expressat en el Pla Municipal per a la Inclusió Social, així com en d'altres plans i programes estratègics en l'àmbit dels serveis a les persones. **El benestar integral de les persones grans i la implicació personal i col·lectiva d'aquestes en el projecte d'una Barcelona participativa i convivencial són un component central del model de ciutat que volem impulsar des dels més amplis acords possibles.**

2. Els serveis de promoció social i acció comunitària

La persones grans tenen un conjunt de necessitats i drets que cal satisfer i impulsar per tal d'esdevenir persones autònomes i lliures, estructurats en dues dimensions. D'una banda les necessitats materials bàsiques: alimentació, habitatge, salut, seguretat... D'altra banda les necessitats d'afecte, relació i amistat, de formació, d'autoestima i creativitat, de participació activa en la comunitat. D'acord a aquesta doble perspectiva, els serveis municipals de benestar social adreçats a la gent gran han d'incorporar un ampli ventall de programes amb capacitat d'atendre expectatives materials i relacionals, personals i col·lectives, de benestar bàsic i de benestar emocional, de qualitat de vida individual i de participació comunitària.

Els serveis de promoció social i acció comunitària se situen precisament de ple en la dimensió afectiva, creativa, relacional i col·lectiva que travessa la vida quotidiana de la gent gran. Són serveis orientats a dinamitzar i omplir de sentits i continguts la vida de les persones grans, per mitjà d'espais de sociabilitat, de lleure, de formació continuada... I són també serveis adreçats a activar les voluntats d'implicació de les persones grans en l'esfera col·lectiva dels seus propis barris i del conjunt de la ciutat, a fer possible, en síntesi, una ciutadania gran activa, cívica i compromesa amb la construcció d'una ciutat inclusiva, solidària i convivencial.

3. La Targeta Rosa

En aquest context, la Targeta Rosa, creada el 1980, funciona com a instrument de garantia i foment del dret a la mobilitat de les persones grans i, també, com a mecanisme de promoció, activació i participació d'aquest col·lectiu. Després de trenta anys d'existència, podem dir que es tracta d'un servei consolidat que arriba a un sector molt important de la població. En els darrers anys s'ha produït un gran salt endavant en la taxa de cobertura del programa, sent avui l'edat d'accés als 60 anys. També s'ha avançat en el tipus i el ventall de les prestacions socioculturals a què dona dret la targeta rosa més enllà de la mobilitat.

En aquest sentit, la línia estratègica 2 del **Programa Municipal per a la Gent Gran 2006-2010** i el **Programa d'Actuació Municipal 2008-2011**, assenyala la necessitat d'enfortir i millorar els espais propis de dinamització de la gent gran i els programes de promoció social, impulsar les dinàmiques i les relacions intergeneracionals, i afavorir la vinculació de les persones grans als projectes de desenvolupament comunitari de la ciutat. En sintonia amb aquesta línia, s'ha treballat amb l'objectiu de millorar i ampliar l'accés, la cobertura i les prestacions de la Targeta Rosa, entesa com a instrument de garantia i foment del dret a la mobilitat de les persones grans i, més enllà, com a mecanisme de promoció, activació i participació de la gent gran en la vida de la ciutat.

A data d'avui i coincidint amb el Dia internacional de les Persones Grans – que es commemora des de l'any 1990- es presenten al Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona **les noves prestacions vinculades a la Targeta Rosa i basades en un programa d'acords amb operadors culturals, educatius, socials i de lleure de la ciutat –tant públics com privats- que fixa polítiques de reducció de preus i d'accés a serveis i productes d'interès per a les persones grans.**

3.1. La Targeta Rosa com a instrument de política social

La Targeta Rosa és una de les principals prestacions socials de caràcter municipal per al col·lectiu de les persones grans de la ciutat. *És un instrument de caràcter redistributiu en la mesura que l'accés es realitza en funció del nivell d'ingressos:* les rendes inferiors a l'IPREM tenen dret a la targeta gratuïta; les rendes entre 1 i 2 vegades l'IPREM poden accedir a la modalitat de targeta rosa reduïda.

L'Ajuntament ha anat ampliant, de forma progressiva, la cobertura poblacional en funció de la franja d'edat. La targeta rosa neix com un títol per al col·lectiu de més de 65 anys, posteriorment s'amplia a la franja 62-64; des del 2003, la població de referència passa a ser aquella de 60 i més anys.

El circuit d'accés a la targeta rosa és senzill, àgil i molt consolidat. Els ciutadans i ciutadanes de Barcelona, al complir els 60 anys, reben una carta de l'Ajuntament on són informats de les condicions d'accés al servei, junt amb un full de sol·licitud. La sol·licitud es tramita i es dona d'alta en cas d'acompliment dels requisits.

L'any 2010, la targeta rosa implicarà una despesa social de 8.645.235 euros. D'aquests, 6.742.124 correspondran a persones de 65 i més anys; 875.244 a la franja 60-64; i 1.027.875 a persones amb discapacitat (igual o superior al 33% acreditada).

El 82,1% de la despesa de la targeta rosa correspon a la modalitat gratuïta: 7.091.659 euros. El 17,9% restant, 1.553.576, al títol reduït. Així doncs *l'esforç de solidaritat i redistributiu es concentra de manera molt majoritària en les persones amb ingressos inferiors a l'IPREM.*

3.2. Situació actual

Des de l'octubre de 1995 s'exploten les dades relatives a la Targeta Rosa. Les dades disponibles informen de la situació de la Targeta Rosa, dels dos tipus de Targeta Rosa existents – gratuïta i reduïda – i de les característiques bàsiques definitòries del perfil de la població beneficiària. Així, les tendències principals observades en la gestió de la Targeta Rosa són:

- El 18 de febrer de 2010 el nombre total de Targetes Roses és de 251.970 documents (229.379 assignades a les persones de 60 i més anys, el 91%, i 22.591 a persones amb discapacitat, el 9% restant).
- Del total de Targeta Rosa per a les persones grans, la proporció de gratuïtes és del 46,1% (105.725 targetes) i de reduïdes del 53,9% (123.654 targetes). Entre les persones amb discapacitat, la taxa de gratuïtes s'eleva al 73,9% (16.700 targetes).
- El nivell de cobertura global de la Targeta Rosa se situa a prop del 60% del col·lectiu de referència i per sobre del 90% del col·lectiu amb condicions d'accés (uns ingressos inferiors a 2 vegades l'IPREM).
- La Targeta Rosa s'ha anat enfortint de forma progressiva al llarg dels últims 15 anys. El 1995 n'hi havia 167.291 assignades; l'any 2000 es va arribar a les 222.438, enguany la xifra és de 251.970. El creixement global se situa doncs en un 50,6%.

Persones	Gratuïta		Reduïda		Total	
	Targetes	%	Targetes	%	Targetes	%
60 ANYS I MÉS	105.725	46,1	123.654	53,9	229.379	100
AMB DISCAPACITAT	16.700	73,9	5.891	26,1	22.591	100
TOTAL	122.425	48,6	129.545	51,4	251.970	100

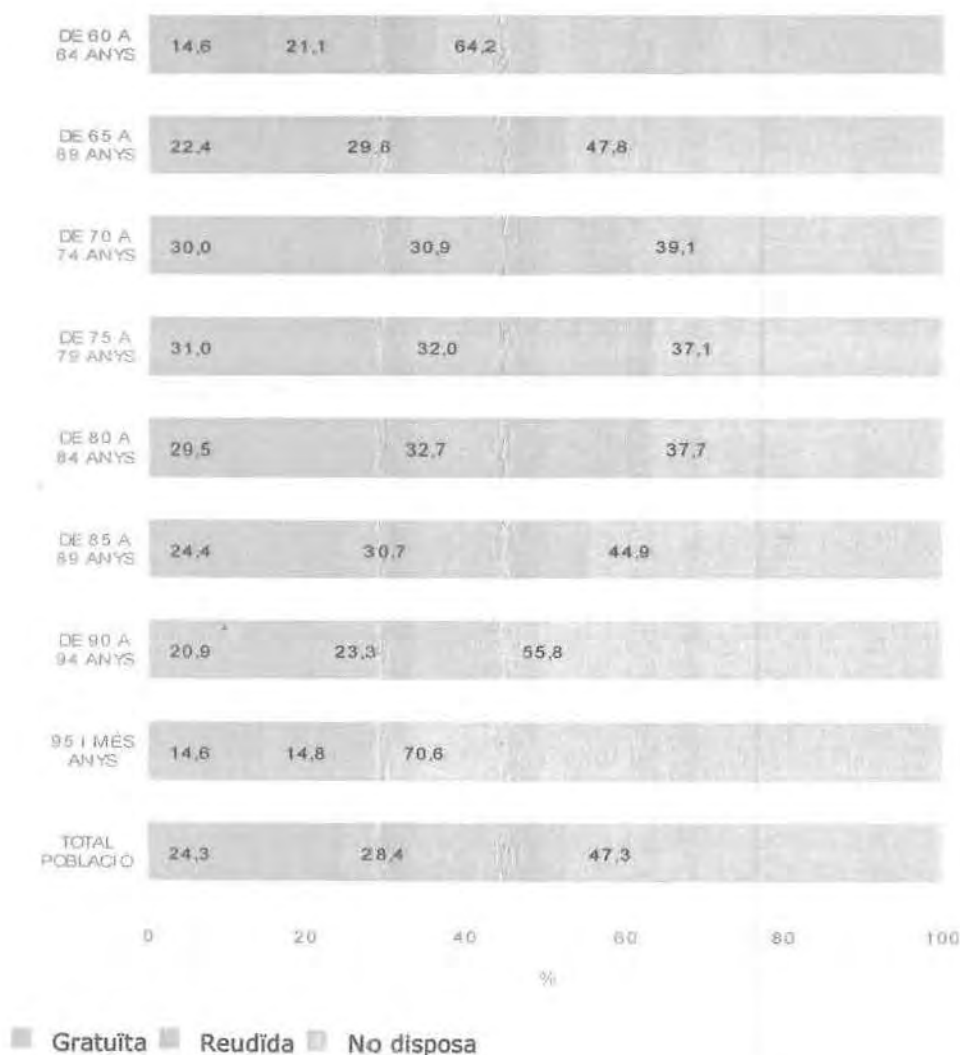
3.3. Distribució per sexe, edat i territori

- Homes i dones

El 62% de les targetes roses entre les persones grans corresponen a dones, en concret 142.281; els homes representen un 38%, 87.098 targetes. La distribució entre tipologies de targetes és relativament diferent: en el cas dels homes el 44,8% són gratuïtes i el 55,2% reduïdes. Entre les dones, les gratuïtes arriben al 47,2%, essent reduïdes el 42,8% restant.

- Franges d'edat

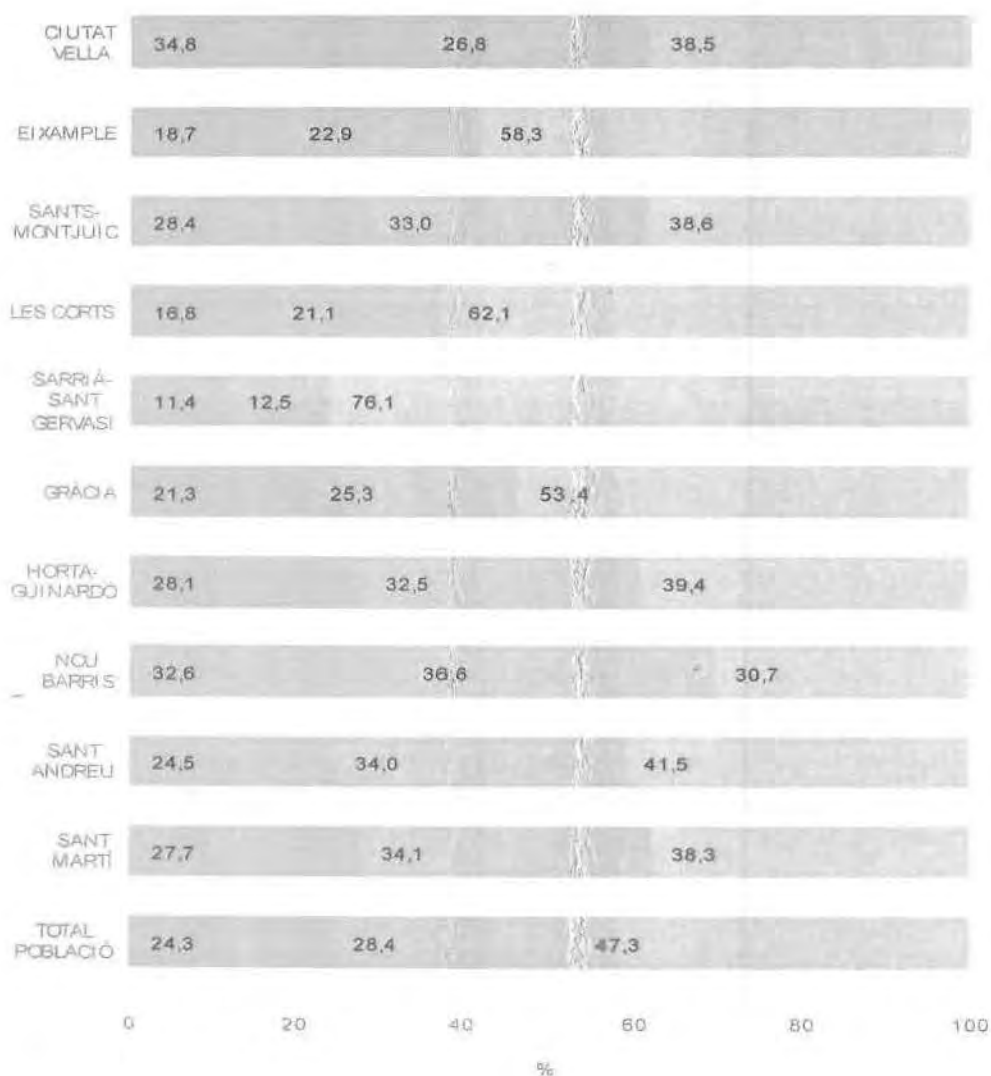
En general, la distribució de la Targeta Rosa per edat segueix la corba del conjunt de la població. El nivell més alt de tinença de Targeta Rosa es concentra en els intervals d'edat centrals, ja que més del 60% de les persones entre 70 i 84 anys disposen de Targeta Rosa. Abans dels 65 anys i a partir dels 85 tendeix a disminuir.

- Distribució per districtes

En general, la distribució de Targeta Rosa per districtes guarda estreta relació amb la situació de cada districte respecte a la renda mitjana de la ciutat. Allà on la renda és més alta, menor és la proporció de Targeta Rosa respecte a la població de referència (majors de 60 anys) i a l'inrevés.

- Gratuïta
- Reduïda
- No disposa

4. Les noves prestacions vinculades a la Targeta Rosa: per un envelliment actiu i saludable

La Targeta Rosa, pensada en el moment de la seva creació com un instrument per afavorir la mobilitat i per estimular la socialització i participació de les persones grans i de les persones amb discapacitats en l'ús i el gaudi de la ciutat, es concretava sobretot en una reducció o en la gratuïtat en l'ús dels transports públics. Ara, a partir de l'octubre del 2010, la targeta rosa inicia una nova etapa oferint tot un conjunt de noves prestacions i nous avantatges als seus titulars, que se sumen a les prestacions que fins ara tenia.

Històricament aquesta prestació ha estat sobretot relacionada amb el transport. De fet, un dels objectius prioritaris d'aquest carnet ha estat garantir i facilitar la mobilitat de les persones grans i de les persones amb discapacitats. En la nova etapa que ara engega, la Targeta Rosa vol sumar a les prestacions en el terreny de la mobilitat molts altres avantatges perquè tant les persones grans com les persones amb discapacitats continuïn mantenint una relació activa, dinàmica i de gaudi, amb el seu entorn i amb la ciutat. En definitiva, **la Targeta Rosa vol potenciar la seva dimensió de contribució a un envelliment actiu i saludable.**

Així doncs, les persones titulars de la Targeta Rosa podran començar a obtenir descomptes i importants avantatges en òptiques, podòlegs, odontòlegs, ortopèdies, audiòlegs, en museus, teatres, equipaments musicals, equipaments esportius, en alguns serveis als mercats municipals i en serveis de perruqueries, i en altres establiments d'interès per a la gent gran.

La nova etapa de la Targeta Rosa arrenca amb la col·laboració de 300 operadors (entre establiments i institucions) però aquest és només el començament, ja que l'Ajuntament de Barcelona manté oberta de forma indefinida la captació de nous operadors, que poden adherir-se de forma solidària a aquesta campanya i anar incrementant així les possibilitats dels beneficiaris. Els establiments i col·laboradors s'adhereixen a un programa de gran valor per a les persones grans i les persones amb discapacitats, i en definitiva per al conjunt de la societat barcelonina. Com a contrapartida, obtenen la fidelització de la gent gran.

Inicialment les noves prestacions es recolliran en una guia que estarà disponible a les OACS, als casals i espais de gent gran municipals, als transports públics, i en altres equipaments municipals. La incorporació de nous serveis i prestacions quedarà recollida i actualitzada en el web: www.bcn.cat/targetarosa.

La campanya d'imatge i publicitat ha estat elaborada amb la col·laboració de 15 persones voluntàries que han fet de model i que són usuàries de serveis municipals adreçats a la gent gran i gestionats per l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania.

Aquesta nova etapa de la Targeta Rosa s'inicia, doncs, amb 300 establiments i institucions adherits. Un adhesiu a la porta dels establiments identificarà aquells que estiguin adherits a la campanya. Els usuaris només hauran d'ensenyar el carnet que els acredita com a titulars per poder gaudir de les prestacions.

Destaquen les següents prestacions:

- **Mobilitat**

Els titulars de la Targeta Rosa tenen o accés gratuït (amb la targeta rosa gratuïta) o amb descompte aproximat del 50% (amb a la targeta rosa reduïda) als serveis de transport col·lectiu integrat de l'àrea metropolitana de Barcelona (excepte per accedir a la zona primera del ferrocarrils de Renfe) sense limitació d'horari ni de viatges.

- **Salut**

Els titulars de la Targeta Rosa poden accedir a descomptes i al finançament personalitzat per l'adquisició d'aparells d'audiologia i a revisions gratuïtes. Pel que fa a les farmàcies, a les botigues d'ortopèdia, als establiments de podologia i als establiments que treballen l'adaptació dels habitatges, també poden obtenir-hi descomptes. Finalment, amb la Targeta Rosa poden accedir a serveis gratuïts d'odontologia i d'òptica.